

ไม้ง้าย"ภูเก็ต"จมน

ระวัง 2 รอยเลื่อนพบกัน

เดือน...ตระหนัก แต่อย่าตระหนกเกินเหตุ เกาะภูเก็ตไม่จมนกันบาดาลง่ายๆ แฉงแผ่นดินไหวล่าสุดมีลักษณะต่างจากเมื่อครั้งเกิดสินามิปี 47 และเป็นคนละรอยเลื่อน ผลกระทบจึงต่างกัน/แต่ควรเฝ้าระวัง 2 รอยเลื่อนเจ้าปัญหาที่กระทบฝั่งอันดามันและอ่าวไทย ซึ่งเคยถล่มภูเขาไฟเกาะกระต๊วจมหายทะเลไป ทั้งลูกเมื่อร้อยปีก่อน

รศ.ดร.ปัญญา จารุศิริ หัวหน้าภาควิชาธรณีวิทยา และหน่วยปฏิบัติการวิจัยธรณีวิทยาแผ่นดินไหวและธรณีแปรสัณฐาน ฝนแผ่นดินเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวผ่านรายการ "เขียนเศรษฐกิจ" ที่จัดโดยกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ "ดอกเบ็ญจรงค์" ถึงกรณีแผ่นดินไหวที่เกิดหลายระลอกในช่วงกลางเดือนเมษายนที่ผ่านมาว่า การเกิดแผ่นดินไหวที่ภูเก็ตล่าสุดเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2555 ที่ผ่านมามีแรงสั่นสะเทือนถึง 8.6 ริกเตอร์ ซึ่งเคยเกิดขึ้นในบริเวณเดียวกันเมื่อปี 2547 โดยครั้งนั้นมีความสั่นสะเทือนรุนแรงถึง 9.1 ริกเตอร์ จึงนับว่าเกิดขึ้นในเวลาที่ไม่ห่างกันมาก ไม่เป็นไปตามสถิติที่ต้องเกิดห่างกันถึง 100 ปีอย่างไรก็ตาม ช่วงนี้เป็นช่วงที่เกิดแผ่นดินไหวเป็นปกติอยู่แล้ว เพียงแต่ครั้งนี้เกิดแรงสั่นไหวมากผิดปกติคนภูเก็ตจึงมีความหวุ่นวิตกกังวลมาก

"ครั้งนี้ถือว่าเป็นแผ่นดินไหวแบบตื้น ระดับตื้นแปลว่าพลังงานที่ถูกสะสมในหินมันมีไม่มากพอก็เลยปลดปล่อยพลังงานในตัวโลกทำให้เรารู้สึกได้ และทำให้คนภูเก็ตแตกตื่น วิตกกังวลว่าจะเกิดสินามิบ้าง เกาะภูเก็ตจะถล่มหลายบ้าง แต่ผมยืนยันว่าเป็นเรื่องของชาวที่คิดเกินกว่าเหตุจนเกินไป"

รศ.ดร.ปัญญา กล่าวต่อว่าครั้งที่เกิดแผ่นดิน

▶อ่านต่อหน้า 15

ไหวเมื่อปี 2547 ลักษณะของการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนเป็นแบบแนวตั้ง ทำให้ระดับน้ำทะเลบริเวณแผ่นดินไหวต่างกันมากจึงเกิดสินามิ แต่เหตุแผ่นดินไหวล่าสุดบริเวณหัวเกาะสุมาตรา มีลักษณะของการเคลื่อนตัวเป็นแบบแนวระนาบซึ่งไม่ทำให้ระดับน้ำทะเลเปลี่ยนแปลงมาก และทางกรมธรณีวิทยาสรุปกันว่าเป็นรอยเลื่อนคนละลักษณะและคนละรอยเลื่อนกัน ทำให้เกิดการเขย่าคนละแบบ

"ที่เราเป็นห่วงกันคือ บริเวณที่มันมีช่องว่างของแผ่นดินไหวว่าจะอยู่ตรงไหนบ้าง และเราได้สรุปแล้วว่าตรงบริเวณบ้านเรามี 2 รอยคือจุดที่ 1.บริเวณภูเขาไฟเกาะกระต๊ว และ 2. บริเวณเกาะอันดามันนิโคบา ตรงนี้อันตรายมาก เพราะจะถึงภูเก็ต พังงา ระนองแน่ๆ บริเวณแถบนี้เป็นช่วงอับแผ่นดินไหว หมายความว่า บริเวณนี้ไม่เคยเกิดแผ่นดินไหวใหญ่เลยในช่วง 40-50 ปีมานี้ ซึ่งเราก็ไม่อยากเจอแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ตอนนี้นี้ แต่ว่าในอนาคตต้องเจอ ถ้าเกิดขึ้นก็จะเกิดสินามิ ถ้าแผ่นดินไหวที่เกาะกระต๊วมันก็จะเกิดสินามิมาอ่าวไทย ถ้าเกิดที่นิโคบา ก็จะมาเกิดที่ภูเก็ต พังงา และระนอง"

สำหรับความเสี่ยงจากรอยเลื่อน 2 รายดังกล่าว โดยเฉพาะรอยเลื่อนบริเวณเกาะกระต๊วนั้น หมายความว่าฝั่งอ่าวไทยเริ่มไม่ปลอดภัยแล้วเช่นกัน ซึ่งถ้าข้อมูลของรอยเลื่อนของกรมธรณีวิทยาถูกต้องก็อยู่ที่ว่าใครจะเจอแจ็กพ็อตก่อนกัน ระวังฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ดังนั้น การเตรียมการเฝ้าระวังจากนี้ ไม่ใช่จะต้องเฝ้าทางฝั่งอันดามันอย่างเดียว แต่ต้องเฝ้าฝั่งอ่าวไทยด้วย

"ส่วนที่มันคนมองว่าโอกาสของภูเก็ตจะจมหายลงไปไหนจะมีหรือไม่มีนั้น ต้องบอกว่ามีอย่างเดียวคือต้องมีใครเอาระเบิดปรมาณูไปวางไว้แถวๆ นั่นคือคงต้องใช้พลังงานเยอะ หมายความว่าภูเก็ตจะหายไปทั้งเกาะจริงๆ ก็ต่อเมื่อเกิดแผ่นดินไหวอย่างรุนแรงบริเวณรอยเลื่อนนิโคบา แต่ในทางธรณีวิทยาเหตุการณ์แบบนี้จะเกิดขึ้น 10 ล้านปีครั้ง และถ้าเกิดขึ้นจริงก็คงเกิดแจ็กพ็อต ด้ามขวานหายหมดเลย ถามว่าโอกาสมีไหม มี...แต่น้อยมาก ถ้าเกาะภูเก็ตหายเพราะด้วยเหตุนี้ มันจะข้ามไปถึงสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชได้สบายๆ แต่ขณะนั้นบอกได้ว่ามันเป็นไปไม่ได้ในเชิงข้อมูลทางธรณีวิทยา"

ส่วนกรณีปี 2012 ที่หลายคนหวาดกลัวกันนั้น รศ.ดร.ปัญญา มองว่าอยากให้คนไทยตระหนัก ไม่ตระหนก และแค่เตรียมพร้อมจะดีกว่า อย่างภูเก็ตต้องเตรียมพร้อมว่าถ้าเกิดแผ่นดินไหวและเกิดการสั่นไหวไปทั่ว สิ่งที่ต้องทำมากที่สุดคืออยู่บริเวณพื้นดินให้มากที่สุดคนที่อยู่ชายหาดก็ขึ้นมาอยู่ที่สูง และต้องระมัดระวังสิ่งก่อสร้าง ต้องนำข้อมูล

วิเคราะห์ก่อสร้างเข้ามาช่วยว่าจะสร้างบ้านอย่างไรไม่ให้กระทบกระเทือนจากแผ่นดินไหวหรือถ้าอยู่ใกล้กับตึกสูงหากเกิดแผ่นดินไหวให้อยู่ใกล้ลิฟท์ แต่อย่าเข้าไปอยู่ในลิฟท์ เพราะบริเวณใกล้ลิฟท์เป็นบริเวณที่โครงสร้างแข็งแรงที่สุด

"สำหรับกรุงเทพฯ ในทางธรณีวิทยากรุงเทพฯจะเป็นโคลนตม ชั้นหินก็ไม่แข็งแรง แถรมีตึกสูงจำนวนมากคนจึงหวาดหวั่นว่าจะเสี่ยงต่อแผ่นดินไหวหรือไม่ ตรงนี้จากข้อมูลในการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ สกว. พวกเราค่อนข้างมั่นใจว่า เมื่อคลื่นแผ่นดินไหวมาถึงกรุงเทพฯแล้ว มันก็จะเหมือนเป็ดวิหคให้ตัง เหมือนกับเกิดขึ้นที่เม็กซิโกหมายความว่า กำลังขยายของเครื่องจะขยายอีก 1-2 เท่า ชั้นดินของกรุงเทพฯเป็นชั้นดินอ่อนสามารถขยายคลื่นถ้าหากกระทบจากคลื่นแผ่นดินไหว บางตึกสอด้ล้องกับคลื่นแผ่นดินไหวอย่างบางประเทศค่าการสั่นสะเทือนสอด้ล้องกับบางตึก อย่างตึกสูง 15 ชั้นขึ้นไปคนจะรู้สึกว่าจะเกิดอะไรขึ้น เพราะฉะนั้นการเกิดสั่นไหวของแต่ละตึกจะไม่เหมือนกัน แผ่นดินไหวที่เกิดมาจากที่ไกลๆ เข้ามาถึงกรุงเทพฯนั้นคลื่นโดยส่วนใหญ่แล้วจะมาเป็นแบบกว้างและยาว โดยถ้าเกิดแผ่นดินไหวจากที่ไกลจะส่งผลถึงตึกสูงมากกว่าแผ่นดินไหวใกล้ ณ ขณะที่มีริกเตอร์ใกล้เคียงกัน"

รศ.ดร.ปัญญา กล่าวอีกว่า สิ่งทีหลายคนกลัวกันตอนนี้คือ ถ้าหากเกิดเหตุแผ่นดินไหวบริเวณไทย-พม่า อาจจะทำให้เขื่อนแตก แต่โดยส่วนตัวเชื่อว่าการสร้างเขื่อนแข็งแกร่งพอที่จะรองรับแผ่นดินไหวในระดับหนึ่ง จึงไม่ควรจะวิตกกังวลเกินไป

"สมมุติว่าเกิดเหตุแผ่นดินไหว 7 ริกเตอร์ในพม่า กรุงเทพฯไม่เป็นไรแน่ๆ แต่ถ้าสมมุติเกิดแผ่นดินไหว 6 ริกเตอร์ที่องครักษ์ หรือ 5 ริกเตอร์ที่องครักษ์ และเกิดยาวนาน ตึกที่กรุงเทพฯได้รับความกระทบกระเทือนแน่นอน แต่เชื่อว่าอย่างหนึ่งในขณะนี้มีตึกหลายตึกที่สร้างแล้วต้านแรงลมด้วย อาจไม่ 100% แต่ต้านแรงไหวได้ ซึ่งดีกว่าที่ไม่มีอะไรเลย แต่ที่เขากลัวกันว่าถ้าเกิดแผ่นดินไหวแบบตื้นและยาวนาน ตรงนี้คือสิ่งที่ไม่สามารถบอกได้คาดการณ์ไม่ได้เพราะเป็นความรู้ใหม่ เมื่อก่อนสนใจว่าเกิดแผ่นดินไหวต้องลึกลงไป 30 กิโลเมตร ต้องไม่ยาวนาน แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่จีนและญี่ปุ่นแล้ว ก็มีการเปลี่ยนความสนใจไปถึงเหตุแผ่นดินไหวระดับตื้นลึกน้อยกว่า 25 กิโลเมตรแทน เพราะมันส่งผลกระทบต่อมากเหลือเกิน" ●